

Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку

Програма за підтримки ЄС та його держав-членів Німеччини, Швеції, Польщі, Данії, Естонії та Словенії

Бастіан Файгель
Директор Програми від GIZ

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
вул. Велика Житомирська, 20, Київ, 01001

Телефон: +380 (44) 581 27 92
E-mail: bastian.veigel@giz.de

Лист для керівників: РОЗШИРЕННЯ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ГРОМАД. ОСТАННІ НОВИНИ

11 жовтня 2021 року

Кому: Головам громад

Лист Програми «U-LEAD з Європою» головам громад

Шановні голови громад,

Перед Вами 45-й лист про останні розробки, передовий досвід та заходи підтримки, які є важливими та цікавими для громад. У цьому листі ми зосередимось на:

- протиепідемічних та карантинних обмеженнях, а також заходах протидії пандемії COVID-19;
- останніх змінах в політиці та законодавстві, у тому числі тих, що стосуються розвитку громадянського суспільства, національної системи стійкості, права громадян на житло, проведення та підготовки до проведення земельних торгів, зарахування частини акцизного податку з пального до місцевих бюджетів;
- громадських обговореннях законопроектів щодо комунальної власності, встановлення вузлів комерційного обліку, послуг раннього втручання дітям у віці до трьох років;
- роз'ясненнях існуючого законодавства;
- можливостях подати заявки для участі у навчальній програмі U-LEAD «Кроки для спеціалістів з управління проектами» та інших навчальних програмах, отримання грантової допомоги; та
- цікавих джерелах інформації, в тому числі пам'ятки U-LEAD щодо цінності комплексного плану просторового розвитку території громади, нових правил щодо зміни цільового призначення земельної ділянки та основних технічних помилок, які призводять до збільшення енерговитрат у системах водопостачання.

Актуальні питання, пов'язані з COVID-19

Постановою Кабінету Міністрів України (КМУ) [№ 1012](#) від 22 вересня «Деякі питання закупівлі лікарських засобів, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» затверджено **Порядок проведення закупівель та Перелік лікарських засобів.**

Постановою КМУ [№981](#) також від 22 вересня «Про внесення змін до деяких актів КМУ» змінено постанову КМУ [№ 1236](#) від 9 грудня 2020 р. «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та продовжено **режим надзвичайної ситуації** на всій території України до 31 грудня 2021 року. Окрім того, у разі запровадження «жовтого» рівня епідемічної небезпеки заборонено відвідування закладів освіти здобувачами освіти, крім здобувачів дошкільної освіти, учнів спеціальних закладів освіти та 1-4 класів закладів загальної середньої освіти. Виключення стосуються також закладів освіти, в яких не менш як 80% працівників мають документ, що підтверджує отримання повного курсу вакцинації; або виданий в установленому Міністерством охорони здоров'я порядку документ, що підтверджує отримання однієї дози дводозної вакцини від COVID-19, включеної ВООЗ до переліку дозволених для використання в надзвичайних ситуаціях; чи міжнародний, внутрішній сертифікат або іноземний сертифікат, що підтверджує вакцинацію від COVID-19 однією дозою дводозної вакцини (жовті сертифікати) або однією дозою однодозної вакцини чи двома дозами дводозної вакцини (зелені сертифікати), які включені ВООЗ до переліку дозволених для використання в надзвичайних ситуаціях, негативний результат тестування методом полімеразної ланцюгової реакції або одужання особи від зазначеної хвороби, чинність якого підтверджена за допомогою Єдиного державного вебпорталу електронних послуг, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).

Останні зміни в політиці та законодавстві

27 вересня Указом Президента України [№ 487/2021](#) затверджено «Національну стратегію сприяння **розвитку громадянського суспільства** в Україні на 2021-2026 роки». Становлення демократичної, правової та соціальної держави тісно пов'язане з розвитком громадянського суспільства як сфери суспільної діяльності громадян, що об'єднуються для прийняття спільних рішень, а також захисту прав та інтересів, досягнення спільного блага, у тому числі у взаємодії з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, політичними інститутами та бізнесом. Метою реалізації Стратегії є створення сприятливих умов для розвитку громадської ініціативи та самоорганізації, формування і діяльності інститутів громадянського суспільства, налагодження взаємодії між громадянами, згаданими інститутами й органами державної влади, органами місцевого самоврядування, у тому числі для реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина, задоволення суспільних інтересів, забезпечення громадської участі у прийнятті й реалізації владних рішень.

27 вересня Указом Президента України [№ 479/2021](#) «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про запровадження національної системи стійкості» затверджено «Концепцію забезпечення **національної системи стійкості**». Концепція визначає мету, основні принципи, напрями, механізми і строки запровадження та функціонування національної системи стійкості, спрямованої на забезпечення здатності держави і суспільства своєчасно ідентифікувати загрози, виявляти вразливості та оцінювати ризики національній безпеці, запобігати або мінімізувати їх негативні впливи, ефективно реагувати та швидко і повномасштабно відновлюватися після виникнення загроз або настання надзвичайних та кризових ситуацій усіх видів, включаючи загрози гібридного типу, але не обмежуючись ними. Національна система стійкості – комплекс цілеспрямованих дій, методів та механізмів взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, інститутів громадянського суспільства, які гарантують збереження безпеки і безперервності функціонування основних сфер життєдіяльності суспільства і держави до, під час і після настання кризової ситуації.

22 вересня Верховна Рада України (ВРУ) ухвалила Постанову [№ 1766-IX](#) «Про невідкладні заходи щодо забезпечення реалізації **права громадян на житло**» задля забезпечення реалізації права громадян України на житло, передбаченого статтею 47 Конституції України та [статтею 31](#) Житлового кодексу Української РСР щодо надання державою та органами місцевого самоврядування безоплатно громадянам, які потребують соціального захисту, житла та створення необхідних передумов для розв'язання цієї проблеми.

Враховуючи низький рівень життя переважної більшості громадян, ВРУ постановила КМУ забезпечити проведення Міністерством розвитку громад та територій України, Державною службою статистики України та Міністерством цифрової трансформації України спільно з обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування у тримісячний строк збору інформації та комплексного аналізу стану забезпечення громадян житлом за категоріями, у розрізі областей, міст, територіальних громад, а також в цілому по країні щодо кількості громадян, які потребують:

- поліпшення житлових умов (перебувають на обліку потребуючих поліпшення житлових умов);
- забезпечення їх соціальним житлом (перебувають на соціальному квартирному обліку);
- надання жилого приміщення з фондів житла для тимчасового проживання; та
- державної підтримки (шляхом участі у державних та місцевих програмах).

Окрім того, слід проаналізувати, скільки коштів необхідно для забезпечення громадян житлом з урахуванням середньої вартості житла на відповідній території; середній та максимальний строк перебування на обліку громадян; динаміку руху житлової черги по роках з 1991 року; та статистику отримання житла громадянами за останні 10 років.

1 жовтня на офіційному веб-сайті Уряду оприлюднено постанови КМУ [№ 1023](#) від 8 вересня «Про внесення змін до постанови КМУ № 1182 від 11 грудня 2019 р. «Про затвердження Правил надання послуги з постачання гарячої води та типових договорів про надання послуги з постачання гарячої води» та постанови [№ 1022](#) від 8 вересня 2021 р. «Про внесення змін до постанови КМУ № 830 від 21 серпня 2019 р. «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії». Названими постановами запроваджено публічний договір приєднання про надання **послуг постачання теплової енергії та гарячої води** для тих споживачів, які не обрали жодну форму договору з виконавцем послуги, замість письмової форми договору. Окрім того, ними врегульовано відносини щодо: структури оплати послуги та її деталізації (при цьому плата за послугу повинна вноситися одним платежем, незалежно від кількості складових); обліку спожитої послуги та її розподілу між споживачами (в залежності від моделі договірних відносин); розміщення інформації щодо кількості та якості послуги; відповідальності сторін за неналежне виконання договірних відносин; та процедури зміни моделі договірних відносин або припинення їх дії.

Постановою КМУ [№ 1016](#) від 29 вересня «Про внесення змін до Порядку зарахування частини **акцизного податку** з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України **пального** до загального фонду відповідних бюджетів місцевого самоврядування» змінено вищеназваний Порядок та визначено частки для зарахування у другому півріччі 2021 року.

Постановою КМУ [№1013](#) від 22 вересня «Деякі питання підготовки до проведення та проведення **земельних торгів** для продажу земельних ділянок та набуття прав користування ними (оренди, суперфіцію, емфітевзису)» затверджено Вимоги щодо підготовки до проведення та проведення земельних торгів та визначено державне підприємство «Прозорро. Продажі» адміністратором електронної торгової системи. Більше про земельні торги у формі електронних аукціонів читайте у Додатку 3 до Листа.

Постановою КМУ [№ 994](#) від 22 вересня «Про внесення змін до постанови КМУ № 712 від 5 вересня 2018 р. «Про затвердження Правил надання **послуги з управління багатоквартирним будинком** та Типового договору про надання послуги з управління багатоквартирним будинком» уточнено умови, за якими мають надаватися послуги з управління багатоквартирним будинком, зокрема, прибирання прибудинкової території. Змінами передбачено, що видатки на прибирання та інші послуги з обслуговування будинку та прилеглої території включаються до витрат на управління, якщо земельна ділянка під будинком, а також належні будівлі, споруди та прибудинкова територія, згідно з Державним земельним

кадастром, перебувають у власності або користуванні співвласників. Інакше такі видатки включатимуться до витрат на утримання будинку виключно за згодою співвласників на договірних засадах та за погодженням з органом місцевого самоврядування меж та площі території, яку співвласники згодні утримувати. Зазначена постанова набирає чинності з 1 січня 2023 року.

Постановою КМУ [№ 990](#) від 22 вересня «Про внесення змін до постанови КМУ № 1278 від 11 листопада 2020 р. «Про запровадження експериментального проекту з реалізації функціоналів першої черги **Єдиної інформаційної системи соціальної сфери**» передбачено, що починаючи з 1 січня 2022 року щонайменше у двох областях України (котрі наразі не визначені) в електронному вигляді можна буде подати звернення за призначенням пенсій, житлових субсидій, допомоги малозабезпеченим сім'ям, надання соціальних послуг, компенсації фізичній особі, яка надає соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі тощо.

Розпорядженням КМУ [№ 1180-р](#) від 29 вересня «Про внесення змін до пункту 2 розпорядження КМУ № 336 від 11 квітня 2018 р. «Про залучення позики від Європейського інвестиційного банку для реалізації проекту «Підвищення безпеки автомобільних доріг в містах України» встановлено плату за надання **субкредитів органам місцевого самоврядування та комунальним підприємствам** у розмірі 0,25 % річних вибраної та непогашеної суми субкредиту, яка сплачується органами місцевого самоврядування, комунальними підприємствами Міністерству фінансів України. Розмір комісії за виконання агентських функцій становить 0,25 % річних вибраної та непогашеної суми субкредиту, яка сплачується органами місцевого самоврядування та комунальними підприємствами акціонерному товариству «Державний експортно-імпорتنний банк України».

Розпорядженням КМУ [№ 1179-р](#) від 29 вересня «Про внесення змін у додаток 23 до розпорядження КМУ № 98 від 8 лютого 2021 р.» змінено розподіл додаткової дотації на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я між місцевими бюджетами Чернівецької області на 2021 рік обсягом майже 228 млн грн.

22 вересня наказом МФУ [№ 513](#) «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 20 вересня 2017 року № 793» змінено «Типову відомчу **класифікацію видатків та кредитування** місцевого бюджету» та «Типову програмну класифікацію видатків та кредитування місцевого бюджету», затверджені наказом Міністерства фінансів України від 20 вересня 2017 року № 793 «Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету» (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 17 грудня 2020 року № 781).

Консультації щодо законодавства та інших питань

29 вересня Мінрегіоном винесено на громадське обговорення [законопроект](#) «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо **комунальної власності**». За його допомогою прагнуть запровадити поняття «спільна власність територіальних громад», «спільна сумісна власність територіальних громад», «спільна часткова власність територіальних громад», «управління об'єктами права комунальної власності», а також унормувати порядок набуття таких прав власності. Долучитися до громадського обговорення, надсилайте свої зауваження та пропозиції електронною поштою на адресу pavliukov@minregion.gov.ua до 13 жовтня 2021 року включно.

Мінрегіоном також оприлюднено для обговорення проект постанови КМУ «Про затвердження Порядку відшкодування власнику (співвласникам) будівлі коштів на оснащення будівлі вузлом (вузлами) комерційного обліку, сплачених у вигляді **внесків за встановлення вузлів комерційного обліку**, у разі не встановлення оператором зовнішніх інженерних мереж у відповідній будівлі вузла (вузлів) комерційного обліку». Документ передбачає:

- терміни та процедуру відшкодування;
- єдиний підхід до визначення суми коштів, що підлягає відшкодуванню;
- спосіб інформування власника (співвласників) будівлі про відшкодування коштів; та
- особливості відшкодування.

Ознайомитись з проектом регуляторного акта можна [за посиланням](#). Зауваження та пропозиції приймаються протягом місяця, починаючи з 27 вересня за адресами та телефонами, вказаними у [повідомленні про оприлюднення](#).

Міністерством соціальної політики оприлюднено проект постанови КМУ про затвердження **типового положення про центр раннього втручання**. Це заклад, який надає послугу раннього втручання дітям у віці до трьох років одинадцяти місяців двадцяти дев'яти днів, які мають порушення розвитку або в яких існує ризик виникнення таких порушень, та їхнім сім'ям / законним представникам. Метою прийняття проекту акта є унормування діяльності установ, закладів, підприємств, організацій, що надають послугу раннього втручання, створення передумов для оптимізації системи надання послуги раннього втручання. Проектом акта врегульовуються питання щодо:

- створення центру на базі діючої мережі закладів охорони здоров'я або закладів дошкільної освіти, або закладів соціального захисту;
- основних завдань та функцій центру;
- комплексу заходів, що становлять зміст послуги раннього втручання та можуть надаватися центром;
- визначення цільових груп, яким надається послуга раннього втручання у центрі;
- підстав для надання послуги раннього втручання у центрі тощо.

Обговорення триватиме до 17 жовтня [на сайті Міністерства](#).

Роз'яснення щодо чинного законодавства

28 вересня, Державна регуляторна служба України оприлюднила «[Роз'яснення](#) щодо затвердження плану-графіка здійснення заходів з **відстеження результативності регуляторних актів** та переліку прийнятих регуляторних актів». Також було оприлюднено «[Роз'яснення](#) щодо здійснення заходів з відстеження результативності регуляторних актів, які підлягають визнанню такими, що втратили чинність, якщо до таких актів передбачено повторне чи періодичне відстеження». У ньому констатується, в ході відстеження результативності та оцінки результатів реалізації регуляторного акта, яким визнається таким, що втратив чинність, було встановлено, що цілі прийняття регуляторного акта були досягнуті повною мірою, а проблема, яку передбачалося врегулювати шляхом прийняття регулювання, повністю вирішена, проведення відстеження результативності такого регуляторного акта у подальшому не доцільно.

що якщо

23 вересня, Антимонопольний комітет України оприлюднив «Роз'яснення з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги» [№ 2-рр/дд](#). У ньому викладено правові позиції Антимонопольного комітету України щодо поширення дії Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» від 1 липня 2014 року [№ 1555-VII](#) на суб'єктів господарювання, які надають послуги у сфері теплопостачання.

Проекти, конкурси та заходи підтримки

«U-LEAD з Європою» оголошує відбір учасників **онлайн навчальної програми «Кроки для спеціалістів з управління проектами»**, детальніше з якою можна ознайомитись у додатку 1. До участі у програмі буде відібрано проектні команди з 240 територіальних громад, які матимуть змогу отримати базові знання та навички роботи з проектами, налагодити співпрацю з колегами, познайомитись з кращими практиками роботи інших громад, підготувати проектну пропозицію та, у разі успішного проходження відбору, отримати кошти на впровадження проекту. Для участі у

З ЄВРОПОЮ

відборі прохання заповнити форму, що міститься у додатку 2, та до 18.00 22 жовтня надіслати її на адресу regops.u-lead@giz.de, у темі повідомлення вказавши «Кроки для спеціалістів з управління проектами».

«U-LEAD з Європою» запрошує громади взяти участь у дослідженні щодо **використання та висвітлення порталів електронних даних** у сфері державних фінансів, заповнивши онлайн-форму за цим [посиланням](#). Приблизно для заповнення опитування потрібно всього 8 хвилин. Висновки будуть використані для покращення функціональних можливостей відкритих порталів відкритих даних.

У рамках проекту ДТЕК «Енергоефективні школи: нова генерація» Інститут місцевого розвитку оголошує 4тий етап конкурсу стартапів **«Екомрія» всеукраїнський конкурс стартапів**. Це екологічний захід, що проводиться для популяризації та підтримки екологічних ініціатив, виховання бережливого ставлення до природи, формування екологічної культури, навчальної діяльності серед учнів. Гранти до 15000 грн переможці отримують у негрошовому вигляді (матеріали, обладнання, роботи тощо, необхідні для впровадження замислу). Терміни проведення четвертого етапу: 1 жовтня 2021 – 31 травня 2022 р. Більше деталей шукайте [тут](#). Заявки подаються за [посиланням](#).

Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) оголошує конкурс на участь в навчальній програмі в рамках проекту **«Шляхи громадянської активності під час пандемії COVID-19»**, за підтримки Black Sea Trust for Regional Cooperation (BST) для громадських активістів та активісток, а також представників та представниць закладів культури Кіровоградської, Черкаської, Дніпропетровської та Одеської областей. Детальна інформація [за посиланням](#). Для участі у конкурсному відборі необхідно заповнити анкету до 31 листопада.

Центр права людини у всьому світі (CSR in Deutschland – Menschenrechte weltweit) оголошує конкурс проектів. Організація планує продовжити роботу над екологічними та економічними проблемами, проблемами, спричиненими збройним конфліктом. Для реалізації ідей у цих напрямках, Ви можете отримати грант на суму від 1 тисячі євро до 20 млн. євро. Пропозиції необхідно направити до 20 жовтня. Уважно ознайомтесь зі всіма деталями за [посиланням](#).

Freedom House оголошує конкурс для офіційно зареєстрованих громадських організацій з усіх регіонів України на отримання грантів для втілення проектів щодо розвитку демократичного громадського контролю та співпраці з силовими структурами (МВС, СБУ, МОУ та іншими) для **покращення ситуації з правами людини** в Україні через цілеспрямовану роботу з цими структурами. Проектні пропозиції приймаються до 24 жовтня. Усі деталі за [посиланням](#).

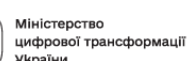

Цікаві джерела

«Чому Комплексний план просторового розвитку території потрібен громаді?» читайте більше у додатку 4 до цього Листа.

Про нові правила для територіальних громад щодо **зміни цільового призначення земельної ділянки** можна почитати у додатку 5 до цього Листа.

Ми в U-LEAD підготували для вас невелику пам'ятку у Додатку 6, в якій розповідаємо про основні технічні помилки, які призводять до **збільшення енерговитрат у системах водопостачання** та буде корисною керівникам та працівникам комунальних підприємств, які займаються водопостачанням. Надана інформація допоможе уникнути типових помилок, а також може бути використана для оптимізації діяльності комунальних підприємств.

На останок, ми раді повідомити, що на сайті decentralization.gov.ua вийшли чергові статті з серії публікацій від U-LEAD. Найновіші статті також наразі доступні. Перша, Олена Стяжкіна, філософиня, історикиня, професорка Національної Академії наук України написала статтю щодо **історичних коренів недовіри до влади в Україні**. У праці подано огляд того, як спадщина радянської системи управління все ще присутня у відносинах між громадянами України та органами влади. Щоб дізнатися більше про питання довіри в Україні, шукайте статтю [за посиланням](#). Друга, Лазар Джаміч, креативний стратег та викладач цифрового маркетингу та трансформації на факультеті медіа та комунікацій у Белграді роздумує над викликами з якими стикається сучасне суспільство та розповідає **про шість форм грамотності для радикальної суспільної перебудови**. Читайте цю статтю [за посиланням](#).

З повагою

Бастіан Файгель

Директор Програми «U-LEAD з Європою»
від GIZ